

ROMEN RAKAMLARI

1

Romalıların sayıları göstermek için kullandığı işaretlere Romen (Roma) rakamları denir.

Romen rakamları tarihlerin yazımında, saatlerde ve pek çok yerde kullanılır.

20'ye kadar olan Romen rakamlarında üç temel rakam vardır.

$$1 \text{ (Bir)} = I$$

$$5 \text{ (Beş)} = V$$

$$10 \text{ (On)} = X$$

♥ 1, 5 ve 10 dışındaki sayılar yukarıdaki rakamların yan yana gelmesiyle oluşur.

$$1 = I$$

$$2 = II$$

$$3 = III$$

$$4 = IV$$

$$5 = V$$

$$6 = VI$$

$$7 = VII$$

$$8 = VIII$$

$$9 = IX$$

$$10 = X$$

$$11 = XI$$

$$12 = XII$$

$$13 = XIII$$

$$14 = XIV$$

$$15 = XV$$

$$16 = XVI$$

$$17 = XVII$$

$$18 = XVIII$$

$$19 = XIX$$

$$20 = XX$$

♥ Romen rakamlarında 0 (Sıfır) rakamı yoktur.

♥ I ve X rakamları en fazla üç defa yan yana yazılabilir.

♥ Romen rakamlarında I rakamı:

V ve X rakamlarının **soluna** en fazla bir defa yazılabilir.

IV → Doğru

IIIV → Yanlış

1'den fazla yazılmış.

IX → Doğru

IIIX → Yanlış

1'den fazla yazılmış.

♥ Romen rakamlarında I rakamı:

V ve X rakamlarının **sağına** en fazla üç defa yazılabilir.

VI → Doğru

VII → Doğru

VIII → Doğru

VIIII → Yanlış

3'ten fazla yazılmış.

XI → Doğru

XII → Doğru

XIII → Doğru

XIIII → Yanlış

3'ten fazla yazılmış.

♥ Romen rakamlarında V ve X rakamlarının **soluna** yazılan I sayıyı bir **eksiltir**.

$$IV = 5 - 1 = 4$$

$$IX = 10 - 1 = 9$$

♥ Romen rakamlarında V ve X rakamlarının **sağına** yazılan I sayıyı bir **artırır**.

$$VI = 5 + 1 = 6$$

$$VII = 5 + 1 + 1 = 7$$

$$VIII = 5 + 1 + 1 + 1 = 8$$

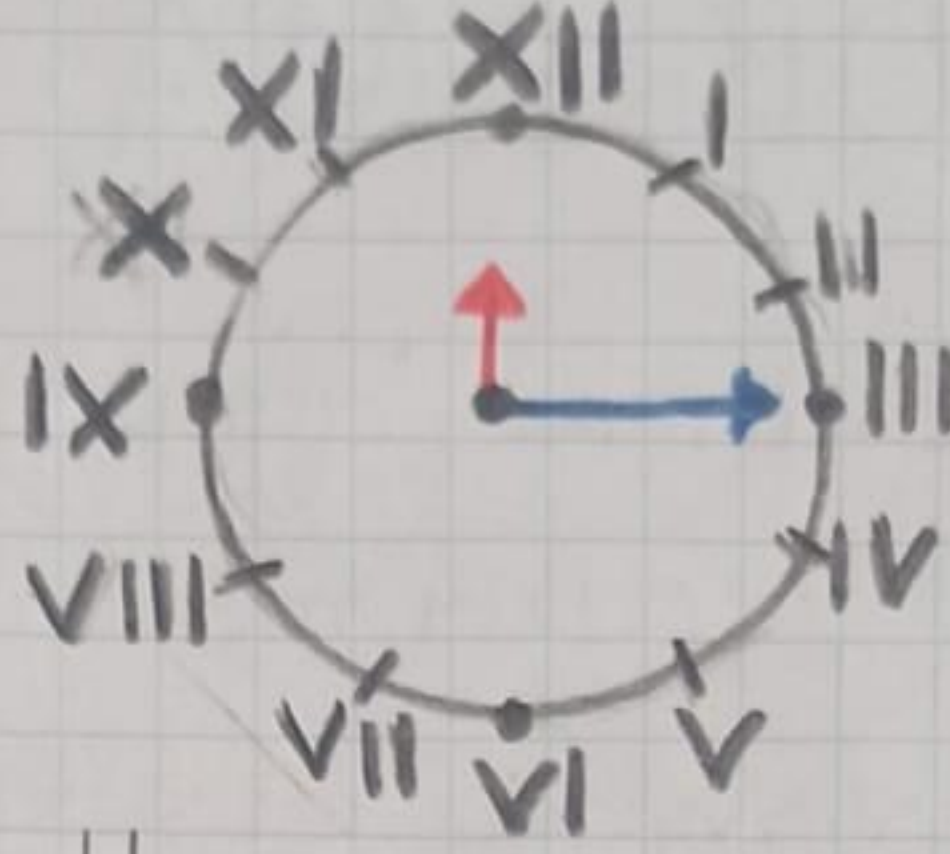
$$XI = 10 + 1 = 11$$

$$XII = 10 + 1 + 1 = 12$$

$$XIII = 10 + 1 + 1 + 1 = 13$$

♥ Romen rakamları günlük hayatımızda kullanırız.

• Saatlerde

• Hükümdar adlarında

IV. Murat

II. Selim

• Yüzyıl yazılışlarında

XVI. yüzyıl

XX. yüzyıl

I 1	II 2	III 3	IV 4	V 5
VI 6	VII 7	VIII 8	IX 9	X 10
XI 11	XII 12	XIII 13	XIV 14	XV 15
XVI 16	XVII 17	XVIII 18	XIX 19	XX 20

DOĞAL SAYILARLA TOPLAMA

4

İŞLEMİ

ELDESİZ TOPLAMA İŞLEMİ

★ Bir toplama işleminde aynı basamaklardaki rakamların toplamı 9 rakamından büyük değilse bu toplama işlemine **eldesiz toplama işlemi** denir.

★ Alt alta toplama işlemi yaparken aynı basamaklar alt alta gelecek şekilde yazılır.

Yüzler	Onlar	Birler	
2	5	3	→ Toplanan
4	1	0	→ Toplanan
+			
6	6	3	→ Toplam

★ Toplama işleminde önce birler basamağındaki sayılar, sonra onlar basamağındaki sayılar, daha sonra yüzler basamağındaki sayılar toplanır.

$$\begin{array}{r} 3 \text{ yüzlük} + 1 \text{ onluk} + 6 \text{ birlik} \\ + 5 \text{ yüzlük} + 2 \text{ onluk} + 1 \text{ birlik} \\ \hline 8 \text{ yüzlük} + 3 \text{ onluk} + 7 \text{ birlik} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 316 \\ + 521 \\ \hline 837 \end{array}$$

Aşağıdaki toplama işlemlerini yapalım. 5

	$\begin{array}{r} 516 \\ + 222 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 114 \\ + 504 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 240 \\ + 327 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 413 \\ + 335 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 356 \\ + 123 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 274 \\ + 124 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 505 \\ + 192 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 180 \\ + 607 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 731 \\ + 125 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 157 \\ + 621 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 350 \\ + 346 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 823 \\ + 172 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 555 \\ + 111 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 642 \\ + 257 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 404 \\ + 362 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 713 \\ + 173 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 592 \\ + 206 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 115 \\ + 230 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 462 \\ + 237 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 522 \\ + 305 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 505 \\ + 282 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 154 \\ + 543 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 712 \\ + 100 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 650 \\ + 229 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 126 \\ + 320 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 400 \\ + 297 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 145 \\ + 142 \\ \hline \end{array}$

ELDELi TOPLAMA İŞLEMİ

6

★ Bir toplama işleminde aynı basamaklardaki rakamların toplamı 9'u geçerse bu toplama işlemine **eldeli toplama işlemi** denir.

★ Üç basamaklı doğal sayılarla toplama işlemi yapılırken önce birlikler, sonra onluklar, daha sonra yüzlükler toplanır.

★ Birlikler toplandığında elde var ise onluklara, onluklar toplandığında elde var ise yüzlükler eklenir.

Yüzler	Onlar	Birler	
3	2	6	→ Toplanan
2	5	7	→ Toplanan
5	8	13	
+			
5	8	3	→ Toplam

Yüzler	Onlar	Birler	
4	6	3	→ Toplanan
2	8	0	→ Toplanan
7	14	3	
+			
7	4	3	→ Toplam

Aşağıdaki toplama işlemlerini yapalım.

	$\begin{array}{r} 297 \\ + 155 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 484 \\ + 484 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 326 \\ + 257 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 451 \\ + 129 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 186 \\ + 525 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 392 \\ + 296 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 127 \\ + 443 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 672 \\ + 145 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 592 \\ + 122 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 409 \\ + 251 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 275 \\ + 105 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 602 \\ + 198 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 144 \\ + 328 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 319 \\ + 151 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 645 \\ + 125 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 221 \\ + 119 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 207 \\ + 205 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 396 \\ + 153 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 410 \\ + 193 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 398 \\ + 120 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 549 \\ + 107 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 315 \\ + 626 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 429 \\ + 129 \\ \hline \end{array}$
$\begin{array}{r} 158 \\ + 305 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 450 \\ + 277 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 238 \\ + 666 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 555 \\ + 281 \\ \hline \end{array}$

BİRLİK OLALIM

Çeşitli sebeplerle zor durumda olan insanlara destek olmaya, ve bir veya birçok insanın ortak çalışmasına **yardımlaşma** denir.

Okullar sadece eğitim aldığımız yer değildir. Okulda aynı zamanda sosyal ve kültürel etkinlikler, yardımlaşma ve dayanışma çalışmaları da yapılır.

- Huzurevlerini ziyaret etmek,
- Sokak hayvanları için çalışma yapmak,
- Kardeş okullara kitap ve kütüphaneye yardımı sağlamak,
- İhtiyaç sahiplerine gıyacek yardımında bulunmak bunlardan bazılarıdır.

Okulumuzda katılabileceğimiz etkinliklerin yanında yardımlaşma için bazı kurumlar da vardır.

- ★ Kızılay
- ★ AKUT (Arama Kurtarma Derneği)
- ★ Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu
- ★ Darülsıfaka bazı yardımlaşma kurumlarıdır.

Okullarımızda yapılan sosyal yardımlaşma ve dayanışma etkinliklerine katılarak yardıma muhtaç insanların ihtiyaçlarını karşılayabilirsiniz. İhtiyaç sahibi insanlara yardım etmek ve bunun için bir araya gelmek hepimizi mutlu eder. Bize ve yardım ettiğimiz kişilere huzur verir.

DUYU ORGANLARIMIZIN SAĞLIĞI

1

1- Göz Sağlığı

Görme duyu organımız gözlerimizdir. Gözlerimiz çevremizdeki varlıkların şeklini, rengini büyüklüğünü ve yerini anlamamızı sağlar.

Göz Sağlığımız İçin:

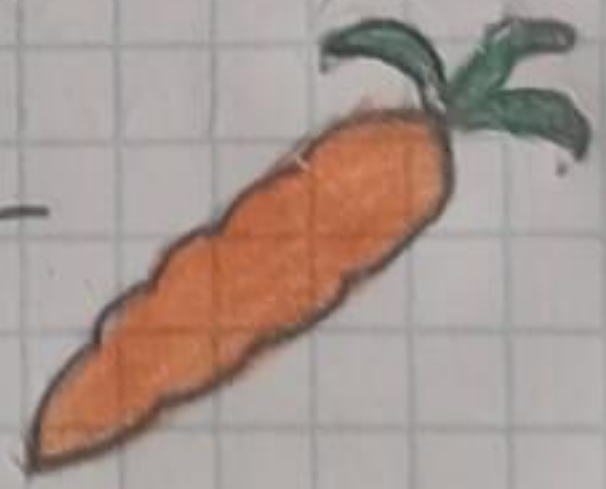
♥ Uygun uzaklıktan televizyon izlemeliyiz. Uzaklık 3-4 metreden az olmamalıdır.

♥ Kitap okurken, kitap ile göz arasında 30 santimetre mesafe ve yeterli ışık olmalıdır.

♥ Ellerimizi temiz olmadan gözlerimize dokunmamalıyız.

♥ Güneş'e ve parlak ışığa çıplak gözle bakmamalıyız.

♥ Sağlıklı beslenmeye özen göstermeliyiz. Havuç gibi göz sağlığına iyi gelen sebze ve meyveler yemeliyiz.

♥ Başkasının kullandığı gözlüğü ve havluyu kullanmamalıyız.

♥ Bilgisayar, telefon ve tablet gibi göz yorucu aletlere uzun süre bakmamalıyız.

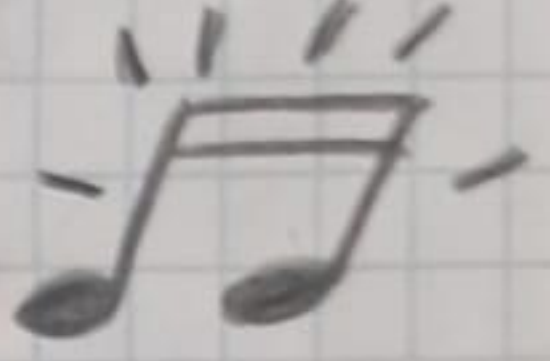
♥ Gözlerimizle ilgili bir sorun yaşadığımızda doktora gitmeliyiz.

2. Kulak Sağlığı

İşitme duyu organımız kulaklarımızdır. Kulaklarımız çevremizdeki insanların, hayvanların, eşyaların ve pek çok varlığın çıkardığı sesleri duymamızı sağlar.

Kulak Sağlığımız İçin:

- ♥ Yüksek sesle müzik dinlememeliyiz.
- ♥ Kulaklarımızın temizliğine dzen göstermeliyiz.
- ♥ Kulaklarımızı aşırı soğuktan korumalıyız.
- ♥ Kulaklarımıza sert ve sivri cisimler sokmamalıyız.
- ♥ Gürültülü ortamlardan uzak durmalıyız.
- ♥ Kulaklarımızda ağrı, akıntı veya işitme kaybı hissettiğimizde doktora gitmeliyiz.

3. Burun Sağlığı

Koklama duyu organımız burnumuzdur. Burnumuz ayrıca nefes almamıza yarayan organımızdır.

Burun Sağlığımız İçin:

- ♥ Temiz havada bulunmalıyız.
- ♥ Ne olduğunu bilmediğimiz maddeleri koklamamalıyız.
- ♥ Burnumuzun içindeki kulları koparmamalıyız.
- ♥ Burnumuzu karıştırmamalıyız. Aksi halde burnumuzu kanatabiliriz. Burun kanamalarında burun deliklerinin üst kısmını hafifçe sıkmalıyız.

4- Dil Sağlığı

Tat alma duyu organımız dildir. Ayrıca besinlerin çiğnenmesine ve yutulmasına yardım eder. Konuşmamızı sağlar.

Dil Sağlığımız İçin

- ♥ Bilmediğimiz yiyecekleri ve içecekleri tatmamalıyız.
- ♥ Çok sıcak, soğuk, acı, tuzlu, asitli yiyecek ve içecekler tüketmemeliyiz.
- ♥ Ağız ve diş temizliğine dikkat etmeliyiz.
- ♥ Dilimizde herhangi bir şişlik, kızarıklık veya yara olması halinde doktora gitmeliyiz.

5- Deri Sağlığı

Dokunma duyu organımız deridir. Çevremizdeki nesnelerin pek çok özelliğini derimiz ile algılarız. Suyun sıcak ya da soğuk olduğunu, cisimlerin sert, yumuşak, düz, pürüzlü, pürüzsüz olmalarını onlara dokunarak anlarız.

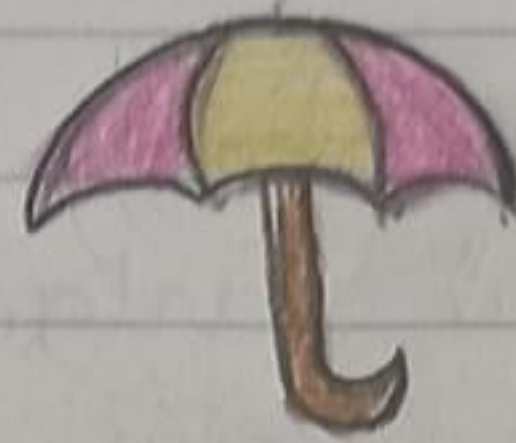
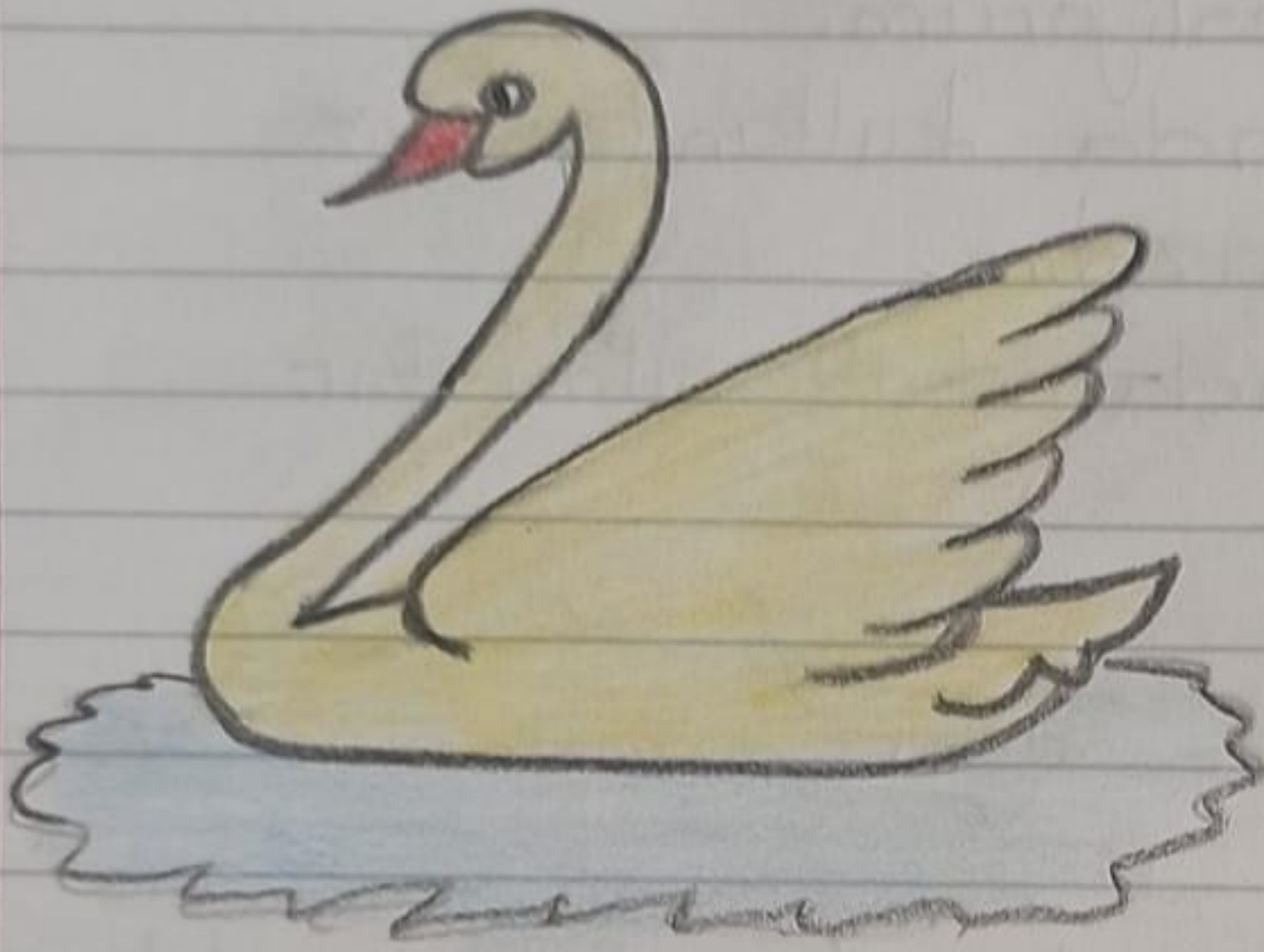
Deri Sağlığımız İçin:

- ♥ Düzenli olarak banyo yapmalıyız.
- ♥ Uzun süre Güneş altında kalmamaya özen göstermeliyiz.
- ♥ Siuri ve kesici aletlerle çalışırken dikkatli olmalıyız.
- ♥ El temizliğine önem vermeliyiz.

CÜMLE BİLGİSİ

1

Bir duyguyu, bir düşünceyi, bir haberi, bir işi anlatmaya yarayan kelime ya da kelime topluluğuna **cümle** denir. Diğer adı **tümce**dir.

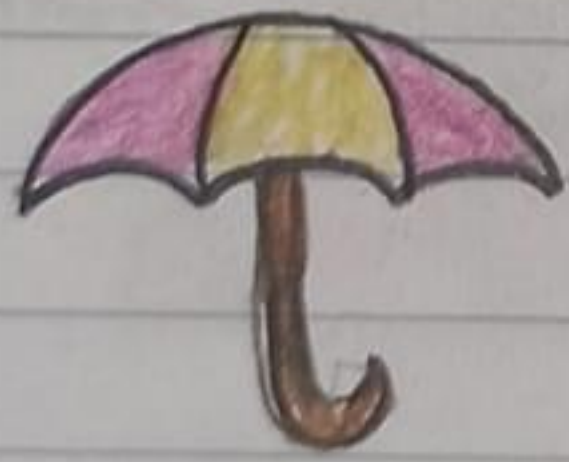
Cümleler kelime ya da kelimelerden oluşur. Cümlelerin kelime sayıları farklı olabilir.

Örnek

Okuyor. → Bir kelimeden oluşan cümle.

Kitap okuyor. → İki kelimeden oluşan cümle.

Sessizce kitap okuyor. → Üç kelimeden oluşan cümle.

Cümleler büyük harfle başlar.

Örnek

Ablam sınavı kazandı.

Çevremizi temiz tutmalıyız.

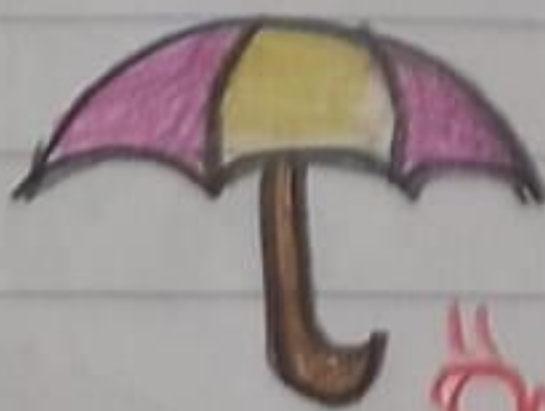
Cümlelerin sonuna uygun noktalama işareti konur.

Örnek

Mendil kapmaca oynadık.

Bu kitabı kim okudu?

Eyvah, yangın çıktı!

Söz dizileri tam bir anlam ifade etmezse cümle olmaz.

Örnek

Müge bugün → Tam anlamı olmadığından cümle değil.

KURALLI VE KURALSIZ CÜMLELER

♥ Bir cümlede yapılan işi, oluşu, durumu belirten sözcük cümlenin en sonunda bulunuyorsa bu cümlelere **kurallı cümle** denir.

Örnek: Mustafa hastaneye gitti.

Gitme işi

Teyzem yeni araba aldı.

Alma işi

Bu cümlelerde yapılan işler cümlenin sonunda olduğundan bu cümleler **kurallı cümle**dir.

♥ Bir cümlede yapılan işi, oluşu, hareketi belirten sözcük cümlenin sonunda değilse bu cümlelere **kuralsız cümle** denir.

Örnek: Fırçalarım dişlerimi hergün.

Fırçalama işi → Cümlenin başında.

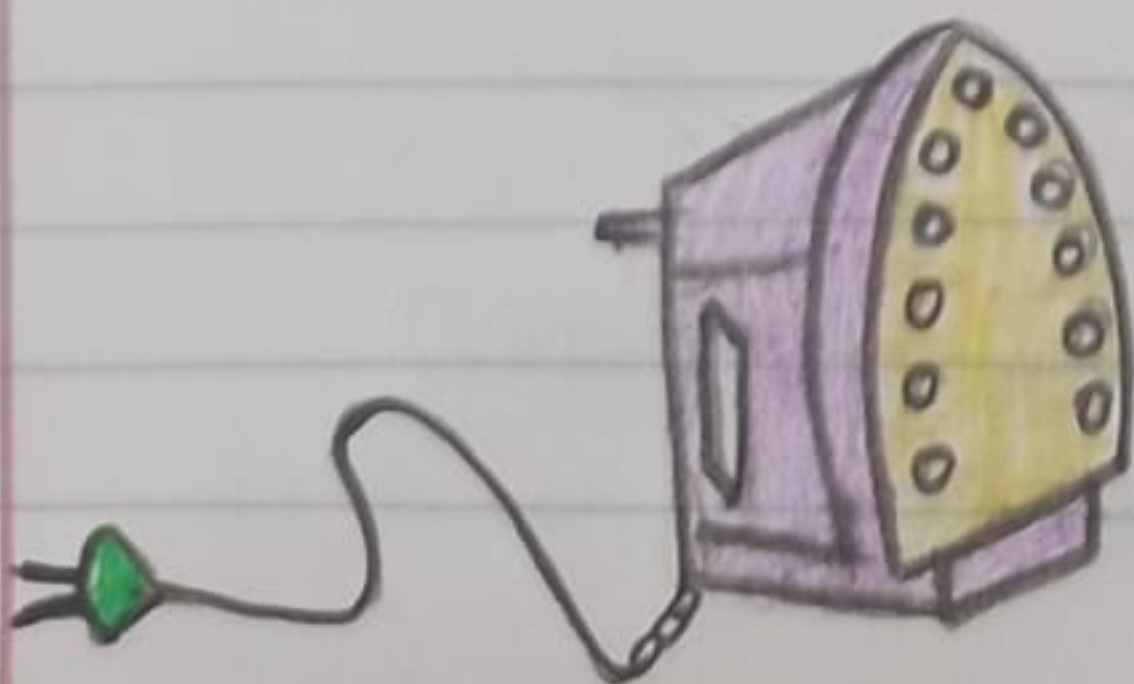
Dişlerimi fırçalarım hergün.

Fırçalama işi → Cümlenin ortasında.

Bu cümlelerde yapılan işler cümlenin başında ve ortasında olduğundan bu cümleler **kuralsız cümle**dir.

Kuralsız cümlenin diğer adı **devrik cümle**dir.

- ★ Bugün ütü yaptım. → Kurallı
- ★ Yaptım bugün ütü. → Kuralsız
- ★ Ütü yaptım bugün → Kuralsız